

*XIV. évf. 10. szám
2024. november*

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Márku Mónika,
Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

Országos Könyvtári Napok - 2024.....	3
Hagyományos akciók az Országos Könyvtári Napokon / FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK	3
I. Könyvtári kocsma-kvíz MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	4
Talajjavítás és kertészeti tippek: Juhász Márton / FINK NOÉMI, JAMK.....	4
Regényes történelem / FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	5
Négy elem- Antal Miklós ökológiai közgazdász előadása az öko-esték keretében / FORISEK TÍMEA, JAMK.....	5
Balatoni krimik / MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	6
Bőszé Ádám és a harciás bestiák / MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	6
Teltház workshopok / MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	7
Az örület nyitánya / GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG	7
Újabb kör indul a könyvtári társasjáték klubban! Te mit fogsz erre lépsz? / DOLLMAYER BEA, TATA.....	7
Kvízre fel! / MAKÓ LILIÁNA, TATA	8
OKN Életképek.....	9
Játék az elvárásolt könyvtárban / Tarjánné Tihanyi Tímea, JAMK.....	10
Megyei körkép	11
1956 gyermekszemmel – rendhagyó megemlékezés / MÁRKU MÓNKA, JAMK.....	11
Az elveszett Éden keresése / KAKUK TAMÁS	11
Tudományok éjszakája a könyvtárban / FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	12
Régen minden lánynak jutott férj – vagy mégsem? / ÁRVAI NÓRA, JAMK	13
Book-show a Tudományok Éjszakáján / NÁSZ JÁNOS JAMK	14
Tárlat bármely időben / NÁSZ JÁNOS, JAMK.....	14
Lélekipihenő – JAMK Népház Úti Fiókkönyvtár / FUTÓ VIKTÓRIA JAMK	15
„Mi más volna az emberélet, mint folyó...” / FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK	15
Shibuya Station – halloweeni különkiadás / MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	16
Honti hantok és az Emberevők / GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG	17
Úton a gyerekkortól a felnőtté válásig, szépirodalommal – Író-olvasó találkozó Bankó-Erdősi Viktóriával / ILLÉS ZSÓFIA.....	17
KSZR körkép.....	19
Országos Könyvtári Napok programjai a KSZR-ben / FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK.....	19
KITEKINTŐ	20
Zöld Könyvtári Szakmai Napok 2024. 10. 16-18.: Fenntarthatóság és Innováció a Könyvtárakban / FORISEK TÍMEA, JAMK	20
GYEREKSAROK	22
A versek ünnepe / SULLER ILDIKÓ, JAMK.....	22
Királyok, csaták, hősök / GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA.....	22
Helytörténet, honismeret	24
Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom vármegyében / MACHER PÉTER, JAMK	24
Konferencia beszámoló Komárom bombázásának 80. évfordulója alkalmából / MÁRKU MÓNKA, JAMK	25
Csodálatos utazás a jég birodalmába – Grönlandi élménybeszámoló az októberi Helyi értékben / MÁRKU MÓNKA, JAMK.....	27
Könyvtári sajtófigyelés	29
2024. október	29

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI NAPOK

2024. SZEPTEMBER 30. - OKTÓBER 6.

Hagyományos akciók az Országos Könyvtári Napokon

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

A 2024-es esztendő negyedik beiratkozási akcióját bonyolította le a TMJV József Attila Könyvtár szeptember 30. és október 6. között az Országos Könyvtári Napok (OKN) keretében.

A régi és új olvasók által egyaránt várt kampány idén is úgy volt meghirdetve, hogy a JAMK központi könyvtárán kívül valamennyi fiókkönyvtár részt vett benne. 2024. szeptember 30-án a Népház Úti Fiókkönyvtárban, október 1-én Kertvárosban, 2-án Bánhidán, október 3-án Újvárosban, 4-én Felsőgallán, és október 6-án, a Könyves vasárnapon a központi könyvtárban válthatott egy éves, ingyenes tagságot az az olvasónk, akinek már lejárt, vagy idén október hónap végéig volt érvényes az olvasói tagsága, illetve aki eddig még nem tartozott a beiratkozott könyvtárhasználók közé. Ahogy az elmúlt években, úgy idén is szeretnénk volna valamilyen segítségre szoruló társadalmi csoportot támogatni. Ezért adományt is vártunk a beiratkozni vágyó olvasóktól: az állami gondozásban lévő gyerekeknek gyűjtöttünk jó állapotban lévő játékokat és gyermekkönyveket.

Gyűlnek az adományok (Fotó: TCSF)

Olvasóink felajánlásai révén rengeteg játék és könyv gyűlt össze nálunk, melyeket karácso-

nyig szeretnénk eljuttatni a hátrányos helyzetű gyerekeknek. A játékok átadásáról a későbbiekben tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

Az akció révén mi is nyertünk: összesen 7 új beiratkozóval és 84 tagsághosszabbító olvasóval gazdagodtunk, de természetesen akción kívül is voltak beiratkozók az egyes tagintézményeinkben.

A beiratkozás mellett megbocsátási kampányunk is volt ezen a héten. Szintén gyermekjátékért vagy könyvért cserébe elengedtük olvasóink késedelmi- vagy értesítési díjait. Összesen 313.220 Ft kintlévőség megfizetésétől tekintettünk el, amennyiben az ezt kérvényező olvasó a játéktámogatás mellett épségben visszaszolgáltatta a nála lévő dokumentumainkat is.

A harmadik akció, mely szokásunk szerint az OKN-en valósult meg, a könyvtár állományából leselejtezett, illetve az olvasók ajándékfelajánlásából összeállított könyveket kínáló vásár volt, ami idén – rendhagyó módon -, az OKN-t követő héten is folytatódott.

Könyvvásár (Fotó: TCSF)

A könyvek többsége 100 Ft-os áron, az időszaki kiadványok pedig 25 Ft és 500 Ft közötti áron keltek el. A bevételünk könyveladásból 154.035 Ft, folyóirat-eladásból pedig 29.055 Ft volt. Összesen 183.090 Ft-ot eredményezett a könyvvásár.

I. Könyvtári kocsmakvíz

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Az OKN szervezésekor törtük a fejünket, hogy milyen újdonsággal lephetnénk meg ezen a különleges héten az olvasóinkat, látogatóiunkat.

Régóta dédelgetett igazgatói vágyam volt, hogy valamilyen formában kocsmakvízt szervezzünk a könyvek között. Megragadtuk hát az alkalmat, összeszedtük a kérdéseket, majd meghirdettük a programot. 10 csapatot tudtunk fogadni, és oly gyorsan beteltek a helyek, hogy szinte pislogásra sem jutott idő.

Nagy izgalmak között vártuk a 3-6 fős csapatokat, ősziesre díszítettük a kávézónkat, beszereztük a kocsmakvízhez szükséges helyi termelői bort és nekiláttunk.

Sokféle tudásra szükség volt, hogy a csapatok jól teljesítsenek (mitológia, földrajz, matematika,

logika, irodalom, kémia, stb.), és meglepődve tapasztaltuk, hogy a résztvevők nagyon felkészültek.

Mivel nem csupán az általunk szervírozott bor tüzelte a játékosokat, a hangulat hamar a tetőfokára hágott, ezt volt aki bírta, és volt, aki nem.

Végül megszületett az eredmény:

1. Papírsárkányok
2. Levéltárosok csapata
3. Pólyások

Nem hagyjuk abba, legközelebbi játékunk december 9-én Karácsonyi kocsmakvíz lesz.

Talajjavítás és kertészeti tippek: Juhász Márton előadása az Országos Könyvtári Napokon

FINK NOÉMI, JAMK

Október 2-án, 17 órától izgalmas esemény zajlott könyvtárunkban az Országos Könyvtári Napok keretében. **Juhász Márton** kertészmérnök, agrármérnök, és természetvédelmi szakember tartott előadást.

Fotó: Fink Noémi

Az est fő témája a talajjavítás volt, amely nemcsak a növények egészségére van pozitív hatással, hanem a környezetünkre is. Márton érthetően és érdekfeszítően osztotta meg tudását,

gyakorlati tippeket adva a résztvevőknek. Az előadás során szó esett a különböző talajtípusokról, valamint a természetes anyagok használatának fontosságáról. A vendégek megtudhatták, hogy a talajjavítás hogyan segíti a fenntartható kertészkedést. A komposztálás előnyeiről beszélve hangsúlyozta az otthoni hulladék újrahasznosításának jelentőségét. A résztvevők hasznos kertészeti tippeket kaptak, amelyek segíthetik őket a saját növénygondozásukban. Az esemény növénycsere-bere akcióval zárult, amely lehetőséget adott a résztvevőknek, hogy megosszák egymással a felesleges növényeiket.

Az este célja a tudásmegosztás mellett a környezettudatosság népszerűsítése is volt. Összességében a program sikeresen ötvözte a tudományos ismereteket a gyakorlati tapasztalatokkal, így mindenki gazdagabbá válhatott új információkkal.

Regényes történelem

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

A Könyvtári Hét zárásaként 2024. október 6-án **Benkő László** író volt a tatabányai könyvtár vendége. A történelmi regények szerzője nagy népszerűségnek örvend olvasóink körében, ezért örömről szolgált, hogy elfogadta meghívásunkat. Vetített képes előadásából megismerhetjük íróvá válásának fontosabb lépéseit: kezdve nagyapjától örökölt rajongásától Hemingway-ért és Passuth Lászlóért, egészen a pihenésként megalkotott szerelmes regényekig.

Benkő László (Fotó: TCSF)

A történelem iránt gyerekkora óta érdeklődő László katonai és tanári végzettségét arra használta fel, hogy növendégeit a tények alapos megismerésére és a kutató munka fontosságára ösztönözze. Ez az elv vezérli most is, amikor egyre másra írja regényeit a magyar történelem fontos eseményeiről és kiemelkedő személyiségeiről (Tatárjárás, Nagy Lajos, Zrínyiek, Kinizsi stb.). Az alkotás igénye mindig is a személyisége része

volt, de munkája sajnos nem engedte, hogy aktív éveiben igazán belemerüljön az írásba. Azóta viszont bepótolta az elmaradást, hiszen 2004-ben megjelent első regényfolyama óta (Honfoglalás-trilógia) már több mint 50 kötet fűződik a nevéhez. És hogy milyen tematikájú írások kerülnek ki a keze alól, amikor átmenetileg egy kicsit belefárad a történelem kutatásába? Nos, készült már regény többek között egy orosz kémről, egy spanyol grófnőről és egy kiskutyáról is. De leginkább álneven (pl. Stella Mae, Clara Dubois) írt lektűrjei, szerelmi történetei arattak nagy sikert itthon és külföldön egyaránt.

Az előadás végén még egy kis kötetlen beszélgetésre is sor került a jókedélyű író és az érdeklődők között. Az egyik látogató töredelmesen bevallotta, hogy eddig még egyetlen kötetet sem olvasott a szerzőtől és a találkozóra is csak egyik ismerőse javaslatára ült be, de mostantól keresni fogja a könyveit a polcokon, mert kíváncsivá tette őt Benkő László, az író. Meg is vásárolta a hölgy ott helyben a Timur Lenkről szóló kötetet, amit a szerző szívesen dedikált. A könyvtár saját gyűjteményéből kiválogatott, jobb állapotú könyveket, valamint a ruhatári szekrényünket is boldogan írta alá László (nem vártuk el, hogy minden kötetet ellásson kézjeggyel, mert túl nagy munka lett volna). És reflektálva a mondásra, miszerint „Akinek halálhírért költik, sokáig fog élni!” (az elhunyt zenésszel azonos neve miatt többször kapott már részvétnyilvánítást a Facebook oldalán), bízunk benne, hogy még rengeteg jó és hiánypótló történetet fogunk olvasni Benkő László tollából.

Négy elem- Antal Miklós ökológiai közgazdász előadása az öko-esték keretében

FORISEK TÍMEA, JAMK

Antal Miklós legújabb előadása az ökológia és a négy elem – Föld, víz, levegő és tűz – összefonódására összpontosított. A rendezvény célja, hogy a résztvevők tudatosítsák a természeti elemek közötti kapcsolatokat.

Antal Miklós kiemelte, hogy a Földünk fenntarthatósága érdekében sürgető szükség van a fosszilis tüzelőanyagok használatának csökkentésére. A fosszilis energiahordozók égetése nemcsak a levegő minőségét rontja, hanem hozzájárul a globális felmelegedéshez is. A szén-dioxid tartózkodási ideje nagyon magas, lassan bomlik le. Az ipari forradalom óta eltelt időszakban a természet védelme másodlagossá vált, és most itt

az ideje, hogy felelősséget vállaljunk cselekedeteinkért.

A víz és levegő védelme kulcsfontosságú a természeti egyensúly fenntartásához. Az előadás során Antal Miklós részletesen bemutatta a vízkörforgását, a vízkészletek védelmét és a levegőtisztaság megőrzésének fontosságát. Az aszályok és áradások mind a szélsőséges időjárásnak tudható be. Mérőszámokkal bizonyították, hogy a környezeti katasztrófákat az üvegházhatás és a globális felmelegedés okozza. Levegő szennyezésével az óceánok vizei elsavasodnak és az Észak-áramlat összeomolhat.

A tűz, mint az energia szimbóluma, szintén szerepet játszik az ökológiai egyensúlyban. A

szélsőséges időjárás miatt kialakuló aszályok és erdőtüzek megsokszorozódtak. Nemcsak a számuk magas, hanem az érintett területek is egyre nagyobb kiterjedésűek. Mindezek hatással vannak a mezőgazdaságra és erdőgazdálkodásra is. Antal Miklós arra figyelmeztetett, hogy a megújuló energiaforrások alkalmazása elengedhetetlen a jövő fenntarthatósága érdekében.

Balatoni krimik

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Fotó: TCSF

Bösze Ádám és a harciás bestiák

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Megjelenése után – szinte még melegen – könyvtárunkban volt Bösze Ádám új könyvének első bemutatója a Könyvtári Hét keretei között.

Van-e boszorkány a Macbethen túl? Hányféle lény bukkan föl a Nibelung-tetralógiában? Ki az a híres koraromantikus író, aki operát írt Undinéről, a vízitünderről? Hány zeneszerzőt ihletett meg Goethe megrázó erejű verse a Villikirályról? Hogyan változtatta meg Stravinsky életét a Tűzmadár?

Míg Bösze Ádám első könyvében, a *Nagy zenészek, nagy szerelmek* című kötetben a zenetörténet hálószoatitkait ismerhettük meg, addig a *Muzikális bestiák* fókuszában a zeneirodalom különleges lényei, furcsa kreatúrái állnak. A törpék, angyalok, boszorkányok, szárnyas lovak, fönixmadarak, rémlények és hegyi szellemek révén elvarázsolt mesevilágba repülhetünk, a

Az ökológiai tudatosság növelése és a négy elem harmóniája elengedhetetlen a bolygónk megóvásához.

(2024. október 3. József Attila Könyvtár, Tata-bánya: Antal Miklós *Mire nincs energiánk? Honnan van, és mire használjuk az energiát az éghajlati válság idején* című előadása)

Szlavicsek Judit 1974-ben született Kaposváron. A Pécsi Tudományegyetemen magyar nyelv és irodalom szakon diplomázott, szakdolgozatát a krimi és a szépirodalom kapcsolatáról írta. Később elvégezte a jogi egyetemet is, és jogászként dolgozott. Jelenleg a Balatonnál él a családjával. 2020-ban *Paranoia* című novellája első helyezést ért el a Prae Kiadó pályázatán. Visszatérő nyomozója Kardos Júlia, aki eddig a *Légy/ott*, a *Hullámsír*, a *Halál Tihanyban* című krimikben bukkant fel.

Ő volt könyvtárunk vendége a Könyvtári hét kriminális napjának fő vendégeként. Megtudtuk tőle, hogy miért lett „viszonylag” későn íróvá, miért épp a krimiírás vonzotta, kitől tanult, kik voltak a mesterei. A találkozó végén a nézők is sokat kérdezgettek, a program dedikálással zárult.

lapszéli QR-kódok segítségével pedig meg is hallgathatjuk azokat a műveket, amelyek róluk szólnak.

Fotó: Opálka Tamara

A teltházas eseményen (melyen még egy szolfézs csoport is megjelent), sokat nevettünk, és mindeközben bölcsültünk is.

Teltházás workshopok

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Reagálva a felhasználók igényeire, az OKN hetében három kézműves workshopot is rendeztünk. Monyolkával zero waste cuccokat varrtunk: sminklemosót, újraszalvétát és zöldségzacskót. Suller Ildikó karkötőt fűzött az érdeklődőkkel, jómagam pedig horgoltam huszadmagammal: kosarat készítettünk. A horgolásnak nagy sikere volt, így ebből úgy tűnik, egy újabb, állandó közösség kovácsolódik.

Az örület nyitánya

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG

Az idei Országos Könyvtári Napok keretén belül Cselenyák Imrét köszönhetjük ismét a dorogi könyvtárban, aki szeptemberben megjelent új kötetét mutatta be a közönségnek. A szerző Szabó-Berghauer Zoltán intézményvezetővel beszélgetett a kötet elgondolásának megszületéséről, a cselekmény felépítéséről és a száztíz éve kirobbanó háború következményeiről.

Fotó: Guba Mónika

Az örület nyitánya egy első világháborús történelmi regény, melynek központi cselekménye Nyíregyháza városában játszódik. A könyv nyitójelenetében a háborút kirobbantó merényletnek a híre szájról szájra terjed az utcákon a város polgárai között. Ezzel a feszültséggel teli bevezetéssel állít kontrasztot az író, ugyanis az olvasó

a törékeny béke utolsó pillanataiba nyerhet betekintést a „fiatal és lendületesen fejlődő” város életébe.

A főhős Tivadar, fiktív karakter, aki a regény előrehaladtával dőbben rá a háború borzalmaira és veszteségeire. A figurát az író a harcok eredményességében és sikerében bízó magyarok hozzáállását tükrözve alkotta meg, a kezdeti lelkesedést azonban felváltja a regényben a visszafordíthatatlan következményekkel való szembenézés.

A szerző a hitelességhez ragaszkodva merített ötletet a helyi *Nyírvidék* című lapból, melynek archív számait böngészve valós híreket és személyeket illesztett a cselekménybe. A könyv epilógusát dr. Bene János történész, Nyíregyháza helytörténetének alapos ismerője és kutatója szerezte, ezzel hitelesítve a regényben leírtakat.

A könyvbemutató zárásakor a szerző kiemelte, hogy munkásságát tekintve *Az örület nyitánya* egy fontos mű, melyben volt lehetősége az igazságot megírni. A kötet hamarosan könyvtárunkban is elérhetővé válik, ajánljuk minden kedves olvasónknak!

Újabb kör indul a könyvtári társasjáték klubban! Te mit fogsz erre lépsz?

DOLLMAYER BEA, TATA

2024 szeptemberében megújulva folytatta a társasjátékos találkozók szervezését a Társas Teki Klub! Az utóbbi évek vándorlásai után, immár nagyobb kínálattal, állandó helyen várja a társasjátékok szerelmeseit a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban a klub. A szokásos csütörtöki esti találkozót ezentúl havonta egyszer kiegészíti egy szombati egésznapos alkalom is, amely lehetőséget ad több és hosszabb játékokra is. Először 2024.09.12-én gyűltek

össze a játékosok, ahol a Fedőnevek segítségével fejlesztették szórakozva logikai képességeiket. A régi és új tagokkal bővülő klub ezután 2024.09.14-én, szombaton múlatta fergeteges hangulatban az időt. Kis ízelítő az aznapi „étlapból”: 5 játszma *Darwin nyomában*, 1-1 játszma *Fedőnevek*, *Az égbolt vándorai*, *Az erdő* és a végén zárásként *Egy szép új világ*. Természetesen ezeken kívül sok-sok másik játék várja, hogy kipróbálják, és megismerjék rejtelmait a látoga-

tók. A hónapot 2024.09.26-án zárták a *Kozmopolip* csápjait sikeresen elcsípve és meg-
regulázva. A szeptemberi rendezvények továbbra
is az EFOP-4.1.8-16-2017-00080 pályázat segít-
ségével valósultak meg.

Társasjáték klub (Fotó: Dollmayer Bea)

Októberben az Országos Könyvtári Napok al-
kalmából egy új lehetőséget indítottunk el a helyi
oktatási intézmények számára. Havonta egyszer
1-1 osztálynak tart bemutatót a Társas Teki. Elő-
zetes egyeztetés alapján a diákok életkorának és
a megbeszélte témának megfelelően válogatunk
össze játékokat. Először a Vaszary János Általá-
nos Iskola 4. osztályos tanulói fedezték fel

Kvízre fel!

MAKÓ LILIÁNA, TATA

Örömmel értesítünk benneteket, hogy a
„Kvízre Fel!” című játékunk lezárult, tegnap
átadtuk a könyvjutalmakat a nyerteseknek!

A kvíz során 28 résztvevő tesztelte tudását,
ebből 13-an online töltötték ki a kérdéseket. Le-
hetőségünk volt öt nyertesnek könyvet ajándé-
kozni, melyeket az egészség és a hosszú élet
témájához kapcsolódva válogattunk össze. Ez a
téma mindannyiunk számára rendkívül fontos,
hiszen az egészségünk megőrzése és a hosszú,
boldog élet elérése mindenki érdeke!

Ezúton is szeretettel gratulálunk a nyertesek-
nek, köztük a leggyorsabb online kitöltőnek is,
aki szintén könyvjutalmat nyert!

Ne feledjétek, hogy a jövőbeli kvízzajátékaink-
hoz is csatlakozhattok, ahol újabb könyvjutalmak
és izgalmas kihívások várnak rátok. Kérjük, fi-
gyeljétek Facebook oldalunkat és a könyvtár
honlapját a legfrissebb információkért!

Még egyszer köszönjük, hogy velünk játszo-
tatok, és alig várjuk, hogy a következő alkalom-
mal is találkozassunk!

2024.10.03-án a gyermek társasjátékok széles
választékát. Lehetőségük nyílt a kézügyességü-
ket (finommotorikájukat) tesztelni és fejleszteni
a *Mistakos* különböző változataival, a gyors min-
tafelismerést és logikát a *Panic Lab*, a *Fánkfaló*
Fenevadak, a *Cica Pizza Taco Gida Sajt*
partijátékokkal, a memóriájukat a *Mutasd a*
nyelved! a Foxy gyakorlataival, a közös munkát
és kommunikációjukat a *Dixit*-tel és a *Similo*
kihívásaival. És ez csak néhány példa a klubban
fellelhető játékok közül. Ha tetszik a fenti kíná-
lat, vagy kíváncsi vagy, hogy mi lehet még itt,
akkor gyere, csatlakozz te is hozzánk egy körre!
Részletekért figyeld a könyvtár új honlapját és
Facebook oldalát!

A könyvtárba látogatók közül többen érdek-
lődtek, hogy ezek kölcsönözhetőek-e. Jelenleg
még nem, azonban 2025-ben szeretnénk elindí-
tani a Társasjáték kölcsönzés szolgáltatásunkat.
Ebben minden kedves látogató és olvasó is a
segítségünkre lehet. Szeretnénk kialakítani egy
olyan társasjáték gyűjteményt, amelyet sokan
szívesen használnának és kölcsönöznének. En-
nek érdekében elindítottunk egy anonim kérdő-
ívet, amelyet bárki kitölthet, és a válaszaival
hozzájárul a könyvtár és a Társas Teki fejlődésé-
hez.

Fotó: Goldschmidt Éva

A program az Országos Könyvtári Napok ke-
retében az Informatikai és Könyvtári szövetség,
valamint a Nemzeti Kulturális Alap támogatásá-
val valósult meg.

Játék az elvarázsolt könyvtárban

TARJÁNNÉ TIHANYI TÍMEA, JAMK

Mivel a mesék világában minden lehetséges, így a Bánhidai fiókkönyvtár 2024. október 1-én délelőtt 10 órától a TJ ESZI Családsegítő és Gyermekjóléti Központ munkatársai közreműködésével egy mesebeli elvarázsolt könyvtárrá változott. Az egyszerű kellékek és a határtalan képzelet hatására szemünk láttára megelevenedtek a mesék, újak születtek a régi szereplőkkel, sőt olyan is előfordult, hogy maguk a gyerekek váltak igazi mesefigurákká.

Sopotnikné Percze Beáta művészetterapeuta, valamint Kutasiné Kiss Orsolya, a TJ ESZI Családsegítő és Gyermekjóléti Központ munkatársai könyvtárunk helységeiben 3 mese célállomást alakítottak ki, melyet a csapatok egymás után felkerestek, próbára téve képességeiket.

Fotó: Tarjánné Tihanyi Tímea

Meghívásunkra a Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola 1. osztályos tanulói jelentkeztek, akik koruk ellenére lelkesen azonosultak a szerepekkel.

Az első célállomáson Sopotnikné Percze Beáta labirintus játékkal várta a gyerekeket, ahol a klasszikus és modern mesék világába ágyazta be az ügyességi feladatokat. Gyermekkönyvtárunk hamarosan egy kihívást jelentő mesebeli helyszínné alakult. A falak helyett kötelek határolták az útvonalat, a folyón ívelő híd pedig egy keskeny papírcsík volt a szőnyegen.

Az egymásba kapcsolódó feladatok kivitelezése igazi csapatmunkát kívánt a gyermekektől, melynek valódi célja, hogy játékos formában kedvet csináljon az olvasáshoz, legyen az klasszikus vagy modern mese. A program során feldolgozott meséket a polcainkon lévő kínálatunkból is megismerhették a résztvevők: *Jancsi és*

Juliska, Csipkerózsika, Rapunzel, Süsü a sárkány, Én kicsi pónim, Így neveld a sárkányodat.

A második célállomáson Kutasiné Kiss Orsolya egy Tündérgert tematikájú akadálypálya varázslatos világával várta a gyerekeket 4 állomáson keresztül:

Az első állomáson illatos növények felismerése volt a feladat, mely nem volt könnyű a kicsik számára, mivel szaglás alapján kellett eldönteniük, hogy egy mindennapi növény vagy egy fűszernövény van-e az asztalra kirakott illatos zsákokban.

A második állomáson a gyerekeknek képzeletbeli vizes akadályon kellett átkelni, majd ezt követően a könyvekbe rejtett találós kérdésekre válaszolni.

A harmadik állomáson egy kötelekből kialakított akadálypálya tette próbára a résztvevőket. Az útvonal mentén a „liget bejáratát őrző tündérlényekkel” találkoztak, akik igyekeztek megnehezíteni átkelésüket.

A negyedik állomáson az elrejtett tündérgert várta a legkreatívabb és legbátrabb játékosokat. Ügyesek voltak a gyerekek, a feladat végül minden résztvevőnek sikerült.

A délelőtti utolsó megmértetéseként, a harmadik célállomáson könyvtárosként én fogadtam a gyerekeket. A program előtt plüss játékokat rejtettem el a könyvtári polcokon. A tanulónak a bábukat először meg kellett találniuk, majd a fantáziájukat kihasználva egy olyan mesében elhelyezni, melyet közösen alkotnak. A kicsikkel az elején nehezen indult a dolog, de a kezdő ötletet követően már egyre többen bekapcsolódtak, majd varázslatos elemekkel színesítették a történetet. Az egyre szebben kerekedő mesevisszajelzést jelentett a könyvtáros számára, hogy az olvasásnak milyen fontos szerepe van a fantázia kialakításában.

A Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola apró diákjai nagy lelkesedéssel vettek részt a programunkon, ahol képességeiket teheték próbára, hogy varázslótanoncként távozhassanak. Bár elég fiatalok voltak erre a feladatra, de bebizonyították, hogy kicsi a bors, de erős! - Így jutalmul nem csak egy mesébe illő délelőttöt, hanem apró ajándékokat is kaptak. A legfontosabbat, amiről a délelőtt szólt – a mesék szeretetét – remélem egy életre vihették magukkal!

1956 gyermekszemmel – rendhagyó megemlékezés az 1956. októberi budapesti eseményekről

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

1956 gyermekszemmel című előadásunkkal rendhagyó módon ünnepeltük meg 1956. október 23-át könyvtárunkban. A megemlékező előadásra október 24-én, 17 órától vártuk az emlékező közönséget. A műsor *Juhász Zoltán András* forgatókönyvének alapján *Döbrentey Ildikó*, *Levente Péter*, *Németh Béla*, *Roncsek Dávid*, valamint a Héregi Sakk-és Versbarátok Körének közreműködésével valósult meg. Ahogy a cím is sejteti, különleges perspektívából, két 12 éves budapesti kisfiú naplójából ismerhettük meg a fővárosi eseményeket 1956 október-novemberében.

Hogyan látta egy kisgyerek az 1956-os forradalmat és szabadságharcot? Milyen emlékeket és nyomokat hagyott benne a tankok, a katonák, a tűzharcok és a halottak látványa? A két fiú,

Fotó: Márku Mónika

Csics Gyula (1944-2020) egykori tatabányai könyvtárigazgató és barátja, Jankó naplójából elevenítettek fel részleteket a műsor közreműködői. A megemlékezést színes fotók, egykori rádióbeszéddek és költők, írók művei, visszaemlékezései tették még meggyőzőbbé.

Az elveszett Éden keresése

KAKUK TAMÁS

Nedves Péter Barnabás festményei a tatabányai *József Attila Könyvtár* galériájában láthatók, a *Krajcsi-irovits-ösztöndíjas* alkotó régi és új munkái is helyet kaptak a falakon. Aki az utóbbi években figyelemmel kísérte a megyei, a városi, esetenként a helyben megvalósuló országos tárlatokat, az tudja, hogy *Nedves Péter Barnabás* műveinek jelenléte állandósult a kiállításokon, de budapesti bemutatkozásra is lehetősége nyílt.

Ezek a csoportos és egyéni tárlatokon meggyőződhetünk arról, hogy a fiatal művész az újonnan megszülető művekkel tovább bővítette sajátos és gazdag képi világát, amelyekkel megteremtette saját művészi univerzumát. A kiállítási térben erős hatású, színekben gazdag, nyugtalan festmények sorakoznak, a megjelenő tájak, figurák, történetek olyan világból tudósítanak, ahol „még nem történtek meg dolgok”, de bármikor megtörténhetnek, hogy *túl(jussunk)jón és rosszon*. A festmények erőteréből nehéz szabadulni, elszakadni; sűrű erdőben bolyongunk, hogy a váratlanul előbukkanó tisztáson sejtelmes lények misztikus szertartásainak legyünk titkos megfigyelői, miközben bennünk bújkál a félelem, vajon mikor fedezik fel jelenlétünket. Az ábrázolt hősök akár idegen bolygó lakói is lehet-

nének, de inkább szorongásos embervilágunk súlyos árnyékú kivetülései.

Nedves Péter Barnabás Tatabányán él, Környén tanít mesterei itthon *Bánfi József* és *Rochlitz György* voltak; felsőfokú tanulmányait a Nyugat-magyarországi Egyetemen folytatta, ahol képgrafika szakon szerzett diplomát és olyan művészeknél tanulhatott, mint *Nagy Gábor György*, *Butak András*, *Péter Ágnes*, *Losonczy Péter*.

Sopotnik Zoltán költő *Nedves Péter Barnabás* festményeire reflektáló korábbi verséből (*Archaikus satír-változatok az Úr kiengesztelésére*) idézzük az egyik versszakot:

„Új istenek jelentek meg a környéken. Vagyis mindig is itt voltak, csak nem vette észre őket senki. Csak a szerzetes, aki a templom alatti kórházban segédkezik.

Állatokat gyógyít és embereket, mikor mire van szükség. Néha összekeveri őket, hátha még újabb istenek születnek, de nem sikerül neki, csak majdnem. De ez a majdnem is éppen elég, ez a majdnem is elég drámai, ráadásul olyan színei vannak, hogy az ég szakad bele. És a nyelv meg természetesen a mítosz, ami azért elég nagy do-

log. A mítoszon vágott lukakon születnek ezek az istenek, ezt legalább tudhatja az egyszeri emberi is, akinek nincs szeme mélyebbre menni, látni.”

Nedves Péter Barnabás a grafikától, metszektől és nyomatoktól jutott el az olajfestés technikájáig, melyben a színekkel, a gyors ecsetvonásokkal megtalálta a számára egyelőre megfelelő kifejezési formát. „Beszélőek” a kiállított munkák címei, amelyek nem fedik le a képek üzenetét, azt magunknak kell megtalálni: *Életünk meséje, Zátony, Hajótörött, Hamis próféta, Meg-*

Tudományok éjszakája a könyvtárban

FABIÁN ILDIKÓ, JAMK

Amikor a csillagász klub néhány tagjával valamikor tavasszal az egyik „gyűlés” után csatangoltunk egy kicsit a bezárt és már enyhén sötétbe burkolózott vármegyei könyvtárban, arról beszélgettünk, milyen izgalmas is ilyenkor az épület és mennyi lehetőség rejlik benne még ebben a napszakban is. Szeptemberben aztán jött a nagy ötlet **Moczik Csabától**, a csapat vezetőjétől, hogy esetleg csatlakozhatna az intézmény a Kutatók Éjszakájához valamilyen formában. Sajnálatosan éppen ezzel egyidőben tartottuk könyvtárunkban a Fergeteges Meseestet, amin minden évben több százan vesznek részt (ahogy idén is), ezért úgy éreztük, a két program túl sok energiát emésztene fel, ha egy napon rendeznénk meg őket.

Mivel nem akartunk még egy évet várni a megvalósítással, elhatároztuk, hogy szervezünk magunknak - másoktól függetlenül - egy olyan esti-éjszakai programot, ami csak a miénk. Kutakodni kezdtem az interneten, és megtaláltam az ideális dátumot: október 11. A nap, amikor az Apollo-7 űrhajó először indult próbaútra emberekkel a fedélzetén, hogy aztán a személyzet egy 11 napos program bemutatása után ismét visszatérjen a Földre. Kell-e jobb időpont egy ilyen tudományos rendezvényre egy amatőr csillagászból álló csapatnak? Ugye nem!

Csabával közösen gyorsan el is kezdtük a szervezést, pár napon belül pedig már csaknem kész volt a teljes program. Az előadók főként a klubtagok közül kerültek ki, de elfogadta meghívásunkat néhány „külsős” személy is. Azért, hogy a fiatalabbak se maradjanak ki a jóból, a délutánt egy vidám, zenés-verses fizikaórával kezdtük, melyben **Tormási Attila (Ribizli)** volt a segítségünkre. A gyerekek nagyon élvezték, hogy hétköznapi eszközökkel tudományos kísérleteket végezhettek, miközben énekeltek és nagyokat nevettek. A bátrabbak még azt is bevál-

tisztulás, *Fohász a világ peremén*. Segíthet az eligazodásban *Földényi F. László* megállapítása *A melankólia dicséretéből*: „A festés folyamata, a kész festmény és a befogadás, a világnak más-más szinten újrateremtése.” Szóval, ezt ne tévesszük szem elől, ha tehetjük. (*JAMK Galéria, Tatabánya*)

(BAH39 2024/10.09.)

(2024. október 8. Nedves Péter Barnabás kiállítása. Kakuk Tamás, költő, író, szerkesztő megnyitó beszéde)

lalták, hogy Attila tesztalanyának használja őket egy-egy fizikai tétel bizonyítására. Műanyag csövek segítségével az egész gyereksereg fúvózenekart alapított és eljátszottak egy remek dalt, hiszen „A zene az kell!”. Mindenki nagyon szomorú volt (mi felnőttek is), amikor véget ért ez a remek kis foglalkozás.

Tormási Attila (Ribizli) / Fotó: Fábíán Ildikó

A program „felnőtt” része ezt követően **dr. Both Előd** csillagász, fizikus vetített képes előadásával kezdődött. A Magyar Űrkutatási Iroda korábbi igazgatója az általa írt, fordított, szerkesztett és lektorált könyvek szempontjából közelítette meg többek között a csillagászat témakörét is. Szó esett az első és (eddig) utolsó könyvről, valamint az egyetlen német nyelvű kötetéről is, aminek magyarra fordításával megbízták. Mesélt a nagy tudósokkal (pl. Paul Davies, John Gribbin) folytatott egyeztetéseiről is, amikor az írásokban észrevett hibákra felhívta a szerzők figyelmét, és beszámolt néhány személyes találkozásról is azokkal, akik műveinek szövegét ő ültette át magyarra. Kaptunk egy kis íze-

lított a *Természet Világa* című folyóirat szerkesztőségében és a Magyar Asztronautikai Társaságban végzett munkájából is. Előd nagy vágya, hogy meglegyen végre a 100. könyv, amihez „köze van”, további kihívásokra ösztönzi a jövőben is.

dr. Both Előd (Fotó: Fábián Ildikó)

A csaknem 2 órás beszámoló után egy kis szünet következett, majd elkezdődtek egymás után az érdekesebbnél érdekesebb előadások a csillagász klub tagjainak tolmácsolásában. Elsőként **Lázár József** beszélt az exobolygókról, s megemlítet néhány kutatót, akik magyarként ezt a témát behatóbban tanulmányozzák. Őt **Számvéber Tamás** követte, akitől megtudhatuk, hogy valójában minden dinoszaurusz tollas

volt (még a T-Rex is viselt a bőrén úgynevezett quill-eket), és hogy a filmekkel ellentétben a raptorok inkább hasonlítottak egy pulykára, mint ember nagyságú ragadozó hüllőkre. Az estét **Már András** „Az októberi üstökös nyomában” című előadása zárta, aki az éppen akkor földközelsben elhaladó C/2023 A3 (Tsuchinshan–ATLAS) elnevezésű égitestről mesélt: honnan jön és hová tart, és hogy ember talán többé nem is fogja látni, mert legközelebb valószínűleg csak évmilliók múlva fog felbukkanni ismét a naprendszerünkben.

A kitartó látogatóknak egy kis meglepetéssel is kedveskedtünk a rendezvény végén (jóval este 10 óra után): kollégáimmal bevezettük a kis csapatot a „kulisszák mögé”, vagyis megmutattuk az érdeklőknek az irodákat, a raktárakat és a digitális labort, ahová rajtunk dolgozókon kívül csak nagyon kevesen jutnak be. A túra közben beszéltünk az egyes munkafolyamatokról, a könyv útjáról a megrendeléstől a polcra kerülésig, a szaktájékoztatók és a kistelepusi referensek feladatairól, miközben válaszoltunk a sok kérdésre, amit vendégeink feltettek nekünk. A résztvevők a helyszínen (és még utólag is) hálásan köszönték ezt a különleges estét és a lehetősége, hogy egy kicsit más szemszögből is láthatták a vármegyei könyvtárat.

Régen minden lánynak jutott férj – vagy mégsem?

ÁRVAI NÓRA, JAMK

2024. október 18-án, egy borús őszi napon gyűltek össze az érdeklődők a tatabányai József Attila Könyvtárban Szécsi Noémi új könyvének bemutatójára. A *Régen minden lánynak jutott férj* című kultúrtörténeti könyv az ünnepi könyvhéten jelent meg, és az utóbbi hónapokban nagy sikert aratott az olvasók körében.

Szécsi Noémi író-műfordító, aki sok mindenben kipróbálta magát, de leginkább a női sorsok, a magyar nők élete, életmódja érdekli. Jókait Mór, a skandináv és az angol irodalom inspirálja legjobban. Írt szatirikus regényt, gyermekregényt, novellákat, mesét, kultúrtörténetet, naplót, blogot. Első regénye volt a *Finnugor vámpír*, melyet további öt regény követett. A *Kommunista Monte Cristo*ért megkapta az Európai Unió Európai Irodalmi Díját 2006-ban, 2011-ben pedig József Attila-díjas lett. 2015 óta jelennek meg kultúrtörténeti könyvei, melyek a 19. század második, és a 20. század első felének magyar lányairól, asszonyairól szólnak. Ezeknek a nőtörténeti munkáknak a legutóbbi darabja a *Régen minden lánynak jutott férj*.

Az író a beszélgetés során elmondta, hogy a történelem mindig is érdekelte, sokat kutatott a regényeihez, melyek mindig kapcsolódtak valamilyen történelmi eseményhez. Kutatásai során jutott el a nőtörténethez, melyről kiderült, hogy rendkívül színes és kiaknázatlan terület, olyannyira, hogy az utóbbi tíz évben három könyvet is sikerült írnia ebben a témában. A *budapesti úrinő magánéletét* (2015) és *A modern budapesti úri-nőt* (2017) Géra Eleonórával közösen írta, a *Lányok és asszonyok aranykönyvét* (2019) már

egyedül. A *Régen minden lánynak jutott férj* leginkább a szegény sorsú, illetve középosztálybeli nők életpályájáról, tanulási lehetőségeiről, pályaválasztásáról szól.

Hiánypótlók Szécsi Noémi kultúrtörténeti könyvei, mert sok dolgot tisztáznak a 100-200 évvel ezelőtti életmóddal és a nemi szerepekkel kapcsolatban. A kötetek segítségével könnyebben megérthető az a jelenség, hogy még a 21. század embere is nosztalgiával fordul a századforduló társadalma, kultúrája, esztétikája felé. Nem véletlen, hiszen ez egy rendkívül sokszínű,

Book-show a Tudományok Éjszakáján NÁSZ JÁNOS JAMK

Közel, egy kisebb könyvtári állományt kitevő könyvbemutatót élvezhettünk a szép számmal megjelentekkel együtt könyvtárunkban az első ízben megszervezett Tudományok éjszakája egyik kiemelt rendezvényén. Sokak, természet-tudományi érdeklődését, kíváncságát teljesítettük, amikor meghívtuk Dr. Both Előd fizikus, csillagász, úrkutatót, tudományos író, fordítót, szerkesztőt hozzánk, aki az eddigi életművét könyveken keresztül mutatta be egy igazán jó hangulatú beszélgetős együttlétünkön. Közel három évtized alkotói termését inkább kronológikus és tematikus megjelenéseiken át egyfajta időutazáson élvezhettük. Kezdetekben még írógéppel, indigós másolatokkal kellett a kiadókhoz eljuttatni az elkészült írások, fordítások példányait. Az első tíz éves korszakát többnyire a csillagászatral való vizsgálódása jellemezte, majd később az úgynevezett élő természettudományok más területeire is elkalandozott. Ma már neves, klasszikus szerzők: Carl Sagan, Stephen Hawking, Martin Rees, Steven Weinberg, Paul Davies számos munkáját lefordította, sőt néhányukkal személyes kapcsolatba is került. Két volt úrhajós: Chris Hadfield és Jeffrey Hoffman emlékezeit is immár olvashatjuk magyarul neki kö-

pezsgő, érdekes, és egyre szabadabb világ volt, még ha nehezebb volt is az élet, mint most.

A dedikálás közben szívesen beszélt Szécsi Noémi az általa bemutatott szemléltető tárgyakról is (régi hivatalos dokumentumok és fényképek). A könyvbemutató végén megtudhattuk, hogy a szerző egy Jókai Mórról szóló könyvön dolgozik, melyből egy teljesen új szemszögből ismerhetjük meg a nagy író. Aki tehát kultúrtörténeti könyvre vágyik, lesz mit olvasnia jövőre is!

szönhetően. De neve és munkája szorosan összefügg a Park Szemtanú, a Tudomány és Vallás, Talentum Tudományos Könyvtár sorozatokkal. Az SH sorozat Úrtan kötetének egyik szerkesztője is volt egyben. Közel 1300 cikke, publikációja jelent meg szakfolyóiratokban, többek között a Természet Világában. A kísérleti jelleggel megjelentetett Iskolai úratlasza bár szinte minden iskola ajándéku megkapta, mégsem jutott egyelőre azt megillető érdeklődésre. Érdekes történeteket hallhattunk a lektorálás, fordítás, szerkesztés oly sokszor kihívásokkal teli munkájáról. Például a magyar szövegek az angolhoz képest 10-20 százalékkal bővebbnek mutatkoznak egy fordítás során és az adott kiadói megkövetelt formátumba nem férnek bele teljesen, és ez sajnos némely esetben szövegvesztéssel jár. „Csupán” hat saját megírt és kilencvenhárom fordított könyv eddigi megjelentetése, újabbak létrehozására készíti, ahogy a találkozónk végén szerényen megemlégtette mindent elkövet azért, hogy a századik is meglegyen, na és azon túl ?

(129. Öko-esténk, József Attila Könyvtár, Tatabánya. 2024. Október 11. Dr. Both Előd: Három évtizede a könyvek világában című előadása)

Tárlat bármely időben NÁSZ JÁNOS, JAMK

Talán lehetnek még csodák a mai felfordult, a saját értékei mellett elrohanó világunkban, csak reménykedhetünk, hogy a hazai irodalmi kiadványozás sokat átélt viharos tengerén nem süllyed el a könyvtárunk, mint kiadó által alapított és azóta folyamatosan megjelentetett Új Forrás irodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat. Ezen az estén Jász Attila/Csendes Toll főszerkesztő bevezetőjében azzal kezdte: most készül a lap talán

utolsó nyomtatott száma! Ebben a Mostban ugyan nem volt egyperces néma csöndes megemlékezés sem és előre siratás a sokkoló sejtetésben, mert fel sem fogtuk/fogjuk mindezt, hanem az 55 év pillanatnyi visszatekintéseiből a jelenbe ugorva a friss lapszám kínálatait hallgathattuk meg a főszerkesztőtől. Japán szám is, klasszikusokkal, meg hazai is benne ígéretes fiatalokkal és a mi *Krulik Zolinkkal*, aki fapado-

san száguldozott hetvenegyben New York-Budapest és Paksi Halászcserga között. Ezt egy lélegzetnyire követően, **Rakovszky Zsuzsa** Kosuth-díjas (és nyugdíjas!) magyar író, költő, műfordító; a Digitális Irodalmi Akadémia alapító tagjának köszöntése során a *Vita élő időben* címmel nemrég megjelent verseskötete ürügyén a már UFO Nyitott Rezervátum szokásrendjéhez igazodva hallgathattuk a versek születéséről és háttereiről érdekességeket, dialógusukon keresztül. A kötet *Képtár* ciklusai mindenesetre egy sajátos tárlatvezetésre készített bennünket, hogy megfejtjük a költői motivációit abban a tekintetben, hogy mi az, ami inspirálta régmúlt idők festményeinek és korabeli olyan fotók vizuálisból fonálissá alakítását, amelyek keletkezésükben meghaladják a saját személyiségének születését. Ezek olyan „képessegek”, amelyben a kép választja ki versíró, és ő az, aki abban továbbgondolja azt, hogy még mi történhetett volna, ha ezek a nyakoncsípott pillanatok az élő jelenben folytatódhattak volna. Ezek a „volnák”, elmondása szerint állandóan vitatkoznak a tudatában anél-

kül, hogy a jelenben úgymond helyesen értelmezhetőek is lehessen. Megadja azt a lehetőséget velük és nekik is, hogy akár egy továbbgondolt és vagy másfajta történetek kerekedhessenek belőlük ebben az élő időben. Giorgone, Ferenczy Károly, El Greco, Rippl-Rónai, Bosch, Rembrand, Csontváry és sokan mennyifélék összeállnak egy kötetben megálmodott tárlat erejéig. Talán lehetnek még csodák a mai felfordult, a saját értékei mellett elrohanó világunkban, de egy Rakovszky dimenzióban ahol az „emlékek a még emléktelen időkben” valók, ott ahol a halál valószínűtlen, a vers, az alkotás mégis örökké él, és ha megengedjük magunknak, ezek átszivárognak onnan hozzánk, hogy felismerjük magunkba a hétköznapijaink egyedi képeinek kiscsodáit, megállva a készített rohanásban, rácsodálkozva kik is vagyunk, és egyáltalán mit keresünk itt!

(Új Forrás-Nyitott Rezervátum: Jász Attila beszélgetése Rakovszky Zsuzsa: *vita élő időben*” című könyvének ürügyén. József Attila Könyvtár, Tatabánya. 2024. október 29.)

Lélekpihenő – JAMK Népház Úti Fiókkönyvtár

FUTÓ VIKTÓRIA JAMK

Fotó: Tari-Székel Karola

Lélekpihenő címmel jókedvű, rajzos foglalkozássorozat indult a Népház Úti Fiókkönyvtár-

ban októberben. **Bíróné Marika** képzőművész ráébresztette a jelentkezőket, hogy előzetes rajztanulmányok és különösebb rajztudás nélkül bárki alkothat szépet a legegyszerűbb formákat felhasználva. A kialakuló egyszerű, spontán ismétlődő vonalak, pontok, pöttyök, karikák, hullámok, keresztek, csillagok stb. rajzolgatása során összetett, érdekes formák alakulnak ki. Figyelmünk egyre inkább alkotásunkra irányul, így elménk lecsendesedik. Közben jó hangulatú beszélgetés folyik. A megszületett alkotás az öröm, jókedv és a megelégedettség állapotába visz. Kéthetente klub formában működik a minden korosztály számára nyitott Lélekpihenő. A második összejeövetelen készültek az alábbi képek.

„Mi más volna az emberélet, mint folyó...”

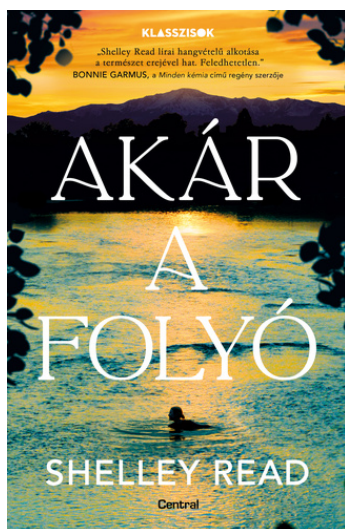
FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

Ha köztünk élne Seneca, és részt vett volna az októberi Tájékoztató könyvklubon, bizonyosan alkalma lett volna a címben jelzett gondolatát megosztani velünk, amikor **Shelley Read** *Akár a folyó* című regényéről beszélgettünk.

A könyvet azért is választottuk közös olvasmányunknak, mert fűlszövege szerint hasonló hangulatot kínál, mint Owens regénye, az *Ahol*

a folyami rákok énekelnek című, ami annak idején mindannyiunk tetszését elnyerte.

Valóban, több párhuzam is felfedezhető a két könyv között. Ez is, az is Amerikában játszódik, itt is, ott is állandó szereplője a történetnek a vad, a maga jellemét csak az értők számára felfedő természet, mindkét mű középpontjában egy fiatal lány nővé válása, személyiségfejlődése áll. Még a szerzők között is van hasonlóság, hiszen a

növény- és állatvilág élvezetes sát mindkét regényben segítette, hogy Delia Owens zoológus, Shelley Read pedig kreatív írást és környezetismeretet oktató, egyetemi tanár. Mindkét mű a sors nehézségei között edződő, a tragédiákat, a kibírhatatlannak tűnő élethelyzeteket legyűrő

ember fejlődésregénye, ami azzal szembesíti olvasóját, hogy ahogy a természetben sincs rossz vagy jó történés, - a gyenge elbukik, az erős fennmarad a maga útját járva -, úgy az emberi élet is egy folyamat, ahol vannak összeomlások és győzelmek, meg kell oldani problémákat, tanulni kell, ki kell állni nehéz próbákat, ugyanakkor meg kell élni a szépségeket, el kell fogadni az élet ajándékait is. Ebben nincs ítékezés, nincs jutalmazás vagy büntetés, az élet már csak ilyen: egyes napokon nehéz, máskor meg könnyebb. Vagyis pontosan úgy zajlik, ahogy folyik, árad a folyó, ami felvesz hordalékot, majd leteríti azt, néha felpezseg, néha lelassul, néha kanyarokat vesz, néha egyenesen folyik: tart valahonnan valahová.

Shelley Read regénye ezt az élet-folyó metaforát többrétegű történetmeséléssel bontja ki.

Ahhoz képest, hogy egy viszonylag vékonyka könyvet ad az olvasó kezébe, több emberélet több évtizednyi bemutatását nyújtja. A történet-szálak felfűzése mellett a klubon tartalmas beszédtemát tartogatott a férfi és a női szereplők jellemábrázolásának tárgyalása is. Természetesen nem tudtuk önmagunkat távol tartva beszélni a könyvről. Nem tudtunk megbocsátani egyes szereplőknek, másokat viszont felmentettünk. Beleképzeltük magunkat a főszereplő Victoria bőrébe, és mérlegeltük, hogy mi mit tettünk volna életének különböző, sorsdöntő állomásain. Hasonlóan fontos karakterként tartottuk számon és beszéltünk a Torie gyermekét befogadó anya döntéseiről, gondolkodásáról. Elgondolkodtunk azon is, hogy mit tanulhattunk a regényből. Erre a kérdésre nyilván egyénileg más és más volt a válasz, hiszen mindannyian egyedi folyók vagyunk. Engem türelemre tanított a könyv, arra, hogy nem szabad sürgetni a történeteket, az eredményeket, mert minden történet megtörténik, és minden folyamat valamiféle eredményt hoz a maga idejében. Másokat az újrakezdésre, a soha fel nem adásra inspirált a regény, a cél elérésébe vetett hitre, az akarat erejére, vagy éppen az életutunk során érkező segítség elfogadására, arra, amit Lucius Annaeus Seneca is megfogalmazott egykoron:

„Mi más volna az emberélet, mint folyó, amelyik örökké zajlik, s ha vize kiszáradna, új cseppeket merít az égi felhőkből.”

Katalógusunkban:

<https://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?show=b305813>

Shibuya Station – halloweeni különkiadás

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Október 27-én, vasárnap több mint 300 fő látogatott el a Tatabányai Egyesület Animéseknek - Geek és popkultúra klub és a könyvtár közös szervezésében megvalósult halloweeni kavalkádra.

Hogy mivel vártuk az érkezőket?

- ☞ rengeteg halloweeni témájú színezővel
- ☞ elkészíthető maszkokkal, fotókellékekkel
- ☞ betűvadászattal, labirintusos foglalkoztatókkal, kreatív és ügyességi játékokkal
- ☞ az elmaradhatatlan papercrafttal
- ☞ origamival
- ☞ halloweeni rajzfilmmel, film és könyvajánlóval, de még zenei listával is

- ☞ a Living Dream Project ismét egy varázslatos fotós háttérrel
- ☞ Varázs-világ interaktív sarokkal
- ☞ tökök feladatokkal halloweeni témában is!
- ☞ pecsétgyűjtő játékkal
- ☞ előadásokkal (pl. Mi is a halloween?)
- ☞ gamer teremmel, csupa halloweeni játékkal
- ☞ halloweeni témájú társasjátékokkal
- ☞ karaokeval; az Adarna Team jóvoltából

Nem túlzás azt állítani, hogy a könyvtár minden kis szeglete pókokkal, denevérekkel, kísértetekkel volt tele

Honti hantok és az Emberevők

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG

A dorogi könyvtár szervezésében egy rendezvény keretén belül kapcsolódhatott össze irodalom és színház. A kettős bemutatón az érdeklődő közönség egy valós történelmi eseményt kétféle megfogalmazásban ismerhetett meg, egy regényesszé formájában és egy színpadi megközelítésben. **Kele Fodor Ákos** legújabb könyve és **Boda-Novy Emília** rendező „kétszereplős” színdarabja a honti emberevők perét dolgozza fel.

A koncepció per 1782-ben zajlott Hont vármegyében, melynek következtében gyilkosság és emberevés megalapozatlan vádjával, kínzásokkal kicsikart vallomásokot követően 41 főt ártatlanul kivégeztek az elítélt cigány rabok közül.

Fotó: Guba Mónika

A *Honti hantok* megszületése több éves kutatómunka eredményeként jött létre. A kötet formai szempontból is különleges, a borító gerince lenyíló, mellyel láthatóvá válik a cérnakötés. Ez a kötési mód nemcsak megidézi a régi bírósági iratok fűzését, de egyszerre utalhat a megtört személyes sorsokra, elszakadt kötelékekre is. A mű megírásával a szerző célja az emlékéllítés volt, aki továbbra is azon dolgozik, hogy minél

több emberhez eljuthasson ez a téma, hiszen közös társadalmi ügyről van szó.

„Érezzék magukat jól és rosszul!” Boda-Novy Emília ezzel a mondattal zárta az *Emberevők* felkonferálását, utalva arra a kettősségre, mely az előadást jellemzi: cselekménye megrázó, előadásmódja színvonalas és kreatív. A Független Színház Magyarország társulatának színdarabja Csányi Dávid és Nemcsók Nóra előadásában látható. A színészpáros több karaktert formál meg a darab során, azonban a szerzők kegyeleti okokból családtörténetek alapján teremtették meg a fiktív figurákat. Ez az egyik lényeges különbség a két feldolgozás között, hogy míg Kele Fodor Ákos a történelmi hitelességnél maradván írt az áldozatokról, addig a darabban nem a perben érintett személyek felismerhetősége volt az elsődleges szempont, hanem az üzenet átadása.

Fotó: Guba Mónika

Kele Fodor Ákos *Honti hantok* című műve könyvtárunkból kölcsönözhető, az *Emberevők* bemutatóiról pedig a Független Színház Magyarország honlapján informálódhatnak.

(<https://independenttheater.hu/eloadasok/#emberevok>)

Úton a gyerekkortól a felnőtté, szépirodalommal – Író-olvasó találkozó Bankó-Erdősi Viktóriával

ILLÉS ZSÓFIA

Hogyan lesz egy személyi edzőből író? Könyvtárunkban október 29-én **Bankó-Erdősi Viktória** szerzővel beszélgettünk, aki kislánykora óta szeret írni, mégis csak kisgyerekes anyaként kezdett el komolyabban foglalkozni a szépirodalommal. Hamarosan megtalálta a saját hangját, és megírta *Elég az hozzá* című regényét, melyet a saját gyerekkora ihletett. A két idősíkon játszódó történetben a főszereplő, Eszti már felnőttként emlékszik vissza a nagyszülőknél töltött nyarakra. Borsófejtés, tojásszedés, tyúkvágás,

hidegszoba, otthonka, csíkos szatyorról vásárlás a falusi közértben - a regény érzékletes leírásai sok olvasóban nosztalgiaát ébreszthetnek. A történetben azonban a kedves emlékek mellett komolyabb témák is megjelennek, például a gyászfeldolgozás vagy a nagyszülők múltja, a történelem viharai. Utóbbihoz a szerzőnek kutatásokat is kellett végeznie, hogy hitelesen tudja ábrázolni a háborús jeleneteket, vagy éppen a nagyapa dán hadifogságának történetét. Könyvével nem csak nagyszüleinek és saját gyerekkorának kívánt

emléket állítani, hanem egy eltűnőben lévő életformának is: a falusi emberek békés, takarékos, természet-közelí életének.

Fotó: Illés Zsófia

A második regény, a folytatásként is olvasható *A hálátlan megírása* nehezebb feladatnak bizonyult, hiszen ebben a történetben Eszti már kamasz, és az idilli falusi emlékeket a felnövés nehézségei váltják fel.

A főhős önbizalomhiánnyal és testkép-zavarral küzd, öngyilkossági gondolatai vannak, ráadásul apja alkoholizmusa egyre inkább pokollá teszi a családot mindennapjait. Íróként sok bátorság kellett ezeknek a tabu-témáknak a feszegetéséhez, ugyanakkor megérte, hiszen az olvasók közül sokan küzdöttek vagy küzdenek hasonló nehézségekkel. A történet nem titkolt célja, hogy felhívja a kamasz és a felnőtt olvasók figyelmét: merjenek segíteni és segítséget kérni.

Bankó-Erdősi Viktória a könyvbemutató végén elárulta: jelenleg egyszerre két kötetben is dolgozik. Az egyik egy novellafüzér lesz, a másik pedig regény, mely egy bántalmazó kapcsolatot mutat be női szemszögből. Miért marad bent az áldozat ebben a megalázó helyzetben, miért nem képes kilépni? A könyv erre a kérdésre igyekszik majd érzékeny választ adni. Kíváncsiak vagyunk a készülő műveket, reméljük, hamarosan alkalmunk nyílik bemutatni őket egy újabb író-olvasó találkozó keretei között!

Országos Könyvtári Napok programjai a KSZR-ben

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

A vármegyei könyvtár rendezvényeit kiegészítve kistérségeinkben is számos programmal kedveskedtek az olvasóknak a kollégák a 2024. évi Könyvtári Héten. Idén csak **10 helyszínen** került megrendezésre az összesen **13 program**, az események azonban **550 fő** érdeklődőt vonzottak szerte a vármegyében:

Településnév	Rendezvény címe	Rendezvény időpontja
Bajna	Bábuci Bábszínház: A kőleves	2024.09.30.
Bajna	Kézműves foglalkozás	2024.09.30.
Csép	"Társasozunk"	2024.10.04.
Csolnok	Gulliver Színpad: Süti, süti, álomsüti	2024.10.01.
Dág	Vetélkedő a Föld elemeivel	2024.10.01.
Dunaszentmiklós	Karsai Anita: Kavicsfestő kézműves foglalkozás	2024.10.01.
Dunaszentmiklós	Rezeda Meseműhely Kántor-Jeskó Teodórával	2024.10.06.
Epöl	Az oroszlán és az egér	2024.10.03.
Héreg	Bajnai Zöld Tündérek Egyesület: Varázslatos Aranyalma	2024.10.03.
Héreg	Hajnal Kertje kirándulás - kert látogatása	2024.10.05.
Kesztölc	Sándor Péter: Idősek napi dalsokor	2024.10.04.
Neszmély	Launai Miklós Református Iskola: A zene világnapja / zeneiskolai bemutató	2024.10.01.
Szomor	Fejér Simon Pál: Hangszervándor	2024.09.30.

Megragadva a hét tematikáját több helyszínen is zajlott a társasjátékozás, valamint volt vetélkedő és kézműveskedés a négy elemhez kapcsolódóan. A Zene Világnapján Neszmélyen az iskola diákjai adtak koncertet, míg Kesztölcön az időseket köszöntötték egy dalsokorral.

Bajnai Zöld Tündérek Héregen

Zöld Könyvtári Szakmai Napok 2024. 10. 16-18.: Fenntarthatóság és Innováció a Könyvtárakban

FORISEK TIMEA, JAMK

A paksi Pákolitz István Városi Könyvtár 2024. október 16-18. között háromnapos szakmai konferenciát rendezett a fenntarthatóság és a könyvtárak összekapcsolásának jegyében. Az esemény célja, hogy bemutassa a zöld könyvtári mozgalmak lehetőségeit és megossza a legjobb gyakorlatokat a könyvtári közösségek között. A konferencia vitaindító kerekasztal megbeszéléssel indult, melynek küldöttei között az IFLA által zöld könyvtári díjjal jutalmazott megyei könyvtárak is szerepeltek: Illyés Gyula Könyvtár Szekszárdról, valamint József Attila Könyvtár Tatabányáról. A rendezvény célja a zöldkönyvtári kritériumrendszer kialakítása volt, valamint a fenntarthatóság és a könyvtárak összekapcsolásának lehetőségeinek feltárása.

A konferencia megnyitóján **Heringes Anita**, Paks város polgármestere hangsúlyozta a fenntarthatóság fontosságát a helyi közösségek életében. **Nagy Balázs**, a paksi Pákolitz István Könyvtár igazgatója is köszöntötte a résztvevőket, kiemelve, hogy a zöld könyvtárak nem csupán környezetvédelmi kezdeményezések, hanem a közösségépítés szerves részei helyi közösségek fejlesztésében.

A főelőadók között szerepelt **Barátné Prof. Dr. Hajdu Ágnes** az ELTE BTK-ról, aki szakmai tanulmányában is kifejtette a könyvtárak szerepét a fenntarthatóság megvalósításában. Előadásában kitért az IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) és az ENSZ szoros együttműködésére. Kiemelte, hogy ezen nemzetközi szervezetek felismerték a könyvtárak kulcsfontosságú szerepét a környezetvédelem, természetvédelem területén. Legyen szó kis vagy nagy könyvtárakról a világ bármely pontján. Példaként említette Harri Sahavirta az IFLA ENSULIB munkacsoportjának vezetője által írt tanulmányát, mely tartalmazza a zöld könyvtári projektek megvalósításának lehetőségeit, illetve a megvalósításhoz szükséges lépéseket.

Tózsér Istvánné Géczi Andrea, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke és az egri Bródy Sándor Könyvtár igazgatója következett. Ők a fenntarthatóság és a könyvtárak nemzetközi összefüggéseit mutatták be, különös figyelmet

fordítva arra, hogy milyen társadalmi igényekre reagálnak a könyvtári tevékenységek. Saját megvalósított projektekkel inspirálta a könyvtárak résztvevőit, hogy a megvalósítás lehetséges és a könyvtárak közötti információ és a jól bevált gyakorlatok átadásával mindez elérhető; külön gyűjtemény, olvasóvá nevelés, különböző könyvtári programok.

Oros Sándor a veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese nagyon-nagyon rövid előadásában a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség szerepét mutatta be a zöldkönyvtári projektekben. Az MKE és az IKSZ közötti néhai ellentétet Predátor kontra Alien figurájával szemléltetve, azonban mindkét szövetség érdeke a könyvtárak segítése és támogatása országos szinten.

Baka Éva, a Követ Egyesület főtitkára előadásában a vállalati környezetvédelemmel és azon belül is a zöld iroda kialakításának lehetőségeit ismertette. Hangsúlyozva, hogy a könyvtárakban is megvalósítható, amelyre részletes tervet dolgoznak ki, és a megvalósításban segítik a könyvtárakat.

A konferencia zárásaként **Liebhauser János** szekszárdi könyvtárigazgató a zöldkönyvtári mozgalmak lehetőségeit és a hozzá kapcsolódó elismerések fontosságát emelte ki. Utalt a konferencia első napján tartott kerekasztal beszélgetésre és az ott elfogadott javaslatokra. Fontosnak tartotta, hogy a zöld könyvtári címet, melyet a magyarországi könyvtárak kaphatnak meg jelenleg távlati cél, de nem megvalósíthatatlan. Könyvtáros társadalom elkötelezett a fenntartható jövő megvalósításában a közösségek bevonásával, erre számos követendő példa kínálkozik. Azonban az általa bemutatott kezdeményezések célja, hogy a könyvtárak mesterei szinten hajtsanak végre zöld lépéseket, és ezzel inspiráljanak más intézményeket is. A konferencia zárásakor a résztvevők közösen gondolkodtak a zöldítési stratégiák hosszú távú fenntarthatóságáról. A felvetett gondolatok között szerepelt, hogy elkerülhető legyen a "greenwashing", vagyis a zöldítési kezdeményezések pusztán látszata. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a zöldkönyvtári

gondolkodásnak a könyvtári tevékenység egyik alapelveként kell működnie, nem csupán különálló stratégiaként.

A konferencia sikeres lebonyolítása nemcsak a könyvtárosok közötti együttműködést erősítette, hanem új perspektívákat is nyújtott a fenn-

tartható fejlődéshez kapcsolódóan. A résztvevők számára fontos volt, hogy a zöld kezdeményezések szerves részét képezzék a könyvtárak mindennapi működésének, ezáltal szolgálva a közösség érdekeit és a környezet védelmét.

Nagy Balázs, paksi könyvtárigazgató köszöntője
(Fotó: <https://www.vkpaks.hu/zoldkonyvtari-szakmai-napok/>)

Az MKE, az IKSZ és megyei könyvtárak képviselőinek találkozója
(Fotó: <https://www.vkpaks.hu/zoldkonyvtari-szakmai-napok/>)

A versek ünnepe

SULLER ILDIKÓ, JAMK

„Őszi éjjel izzik a galagonya...” címmel versmondó versenyt hirdetett gyermekkönyvtárunk 2024. október 21-ére. 2 korcsoportban vártuk a jelentkezőket: 1-2. osztályos és 3-4. osztályos kategóriában. A verskedvelők október 9-i határidővel jelentkezhetek írásban, vagy személyesen. A résztvevők számát nem korlátoztuk, az sem volt kikötés, hogy kizárólag az iskolán keresztül vehetnek részt a gyerekek. A versválasztás is kettős volt: egyrészt egy szabadon választott Weöres Sándor vers, másrészt egy kortárs költő verse. A jelentkezők száma indokolta, hogy a két kategória külön teremben, párhuzamosan „versenyzett”, ha szabad ezt a nem kifejezetten pontos kifejezést használni. Ahogyan egyik műsorvezetőnk, Gerginé Kolok Melinda mondta: - itt mindenki nyertes, hiszen verseket tanul meg,

és bennünket, hallgatókat is elvarázsoltak szavainkkal. Az 1-2. osztályos kategória zsűritagjai (Schmidt Magda drámapedagógus és Suller Ildikó gyermekkönyvtáros) 5 díjat osztott ki, míg a 3-4. osztályosoké (Mikolasek Zsófia igazgató és Meszlényi-Mali Beáta könyvtáros) 3 tanulót díjazott. Nyerteseink: 1-2. osztály -) Kántor Júlia, Pintér Katinka, Nedermann Kiara, Tóth-Vizkeleti Domonkos, Horváth Máté. 3-4. osztály – Cvianov Ákos, Hibbey Lili, Kakula Benedek. Üres kézzel senki nem tért haza, minden résztvevőnek emléklapot készítettünk. A jó hangulatú eseményen megvendégtük résztvevőinket: tea, szörp, pogácsa és édes süti, ebédre szendvicsek várták az izgalomban megfáradt gyerekeket és felkészítőiket.

Fotó: Zantleitner Laura

Királyok, csaták, hősök

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Az 1100 éve Európában, 20 éve az Unióban című sorozathoz kapcsolódva a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban rendeztük meg a történelmi pop-up képeslap készítő foglalkozást. A 2024. október 25-én, az Öreg-tavi Halász- és Halgasztro Fesztivál nyitónapján két gyermekcsoportot fogadtunk a kézműveskedésre.

A szükséges alapanyagokat, a festmények képeit ábrázoló habkarton képeket a Szépművészeti Múzeum adta, hogy a jelenlévőkhez még inkább közelebb hozza a műalkotásokat. A konferenciaterem így pillanatok alatt Mátyás király hazatérésének, az Egri nőknek, valamint Vajk megkegyezésének színhelye lett.

A Jázmin Utcai Általános Iskolából érkezett második osztályos tanulók ügyesen hajtogat-ták, vágták ki a képeket a sablonokból. Felnőtt segítséggel a harmonika távtartók és a keretek is rákerültek az egyes képrétegekre, így elkészült a térbeli Vajk megkeresztelése kép. Őket követték a Fazekas Iskola harmadikosai, akik az Egri nők és Mátyás király hazatérése a vadászatról című képeket készítették el az említett technikával. A

gyermeknek meséltünk István és Mátyás ki-rályról, valamint az egri vár ostromáról. Noha tanulmányaikban később találkoznak a témákkal, de már a tevékenység kapcsán hallhattak róluk.

A program a Kulturális és Innovációs Mi-nisztérium és a Nemzeti Kulturális Alap támoga-tásával, az 1100 éve Európában, 20 éve az Unió-ban programsorozat keretében jött létre.

Fotó: Makó Liána

Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom vármegyében MACHER PÉTER, JAMK

Idén októberben került megrendezésre a Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom Vármegyében elnevezésű konferencia sorozat. A hagyományokhoz híven ezúttal is kétnapos rendezvény keretében bonyolították le a rendezvényt. Október 14. a régészeti és restaurálási témának számított, míg a második napon a hely- és művészettörténeti előadásokat hallgathatták a résztvevők.

A konferencia második napja **Pokornyi Gábor**, a Komáromi Klapka György Múzeum történészének előadásával kezdődött, aki Gájári Ödön hírlapírói munkásságát mutatta be, melynek során betekintést nyerhettünk a dualizmus-kori sajtó- és irodalomtörténetbe. Kollégája, **Abraham Tamás** a komáromi légoltalmi helyekről tartott előadást, számos fényképet és tervrajzot felvonultatva. **Simonik Péter** a tatai zsidó temető sírfeliratain szereplő névanyagon keresztül vizsgálta az asszimilációs hajlandóságot. **Szűcs József** múzeumpedagógus Kahán Júlia és Mezei András művein keresztül mutatta be a holokaust két irodalomtörténeti vonatkozását.

A délelőtti további részében a művészettörténeti blokk előadásai hangzottak el. **Sárossy Péter** számtalan alkalommal értekezett már a majki kamalduli remeteségről, ezúttal a főkapunál található Szent Romuald és Boldog Szergiusz szobrára helyezte a hangsúlyt. **Kövesdi Mónika**, a Kuny Domokos Múzeum művészettörténésze a tatai keménycserép gyárban készült kályhákrol beszélt. **Szakálos Éva**, az MNM Balassa Bálint Múzeuma munkatársa a franciaországi emigrációban élt Vörös Béla szobrászművész gyűjteményéről és annak kiemelkedő darabjairól tartott előadást.

A délután folyamán a 19-20. századi blokk következett. **Bognár Péter**, a Kuny Domokos Múzeum munkatársának a reformkori Komárom vármegye a kutatási területe, előadásából ezúttal két adószedő visszaéléséről tudhattunk meg részleteket. **Gyüszi László** könyvtáros az 1848-49-es szabadságharc alatt meghurcolt papokról, Fieba József, Mansbarth Antal római katolikus papokról, valamint Szikszai János református lelkészről tartott előadást. **Rabár Ferenc** tatai helytör-

ténész a piarista rend 1950. évi tragikus megszüntetésének helyi vonatkozásait ismertette a közönséggel. Jelen cikk szerzője a tatabányai görög közösség 1949 és 1954 közötti első éveit tárgyalta. **Tóth Lajos** doktorandusz a kocsai Aranykalász Termelőszövetkezet rendszerváltás idején történő átalakulásáról tartatott előadást. A konferencia záró előadását **Stegmayer Máté** tartotta Tata vízimalmainak kulturális célú újrahasznosításáról a szocializmus időszakában témájában.

Összeségében egy jó hangulatú konferencia került megrendezésre, ahol a vármegye helytörténészei meg tudták ismertetni egymással kutatási eredményeiket.

*Valaki, odatenni, ahova kell
(Fotó: Macher Péter)*

(Tudományos Műhelyek Komárom-Esztergom Vármegyében XII. Kuny Domokos Múzeum Tata, 2024. október 14-15.)

Konferencia beszámoló Komárom bombázásának 80. évfordulója alkalmából

MÁRKU MÓNICA, JAMK

2024. október 11-én az **Endresz Csoport** Egyesület, a **Komáromi Klapka György Múzeum** és a **Kempelen Farkas Szakközépiskola**, Szakiskola és Kollégium Honvéd Kadét Képzése tudományos konferenciát szervezett Komáromban, az Arany17 Rendezvényközpontban. Ezen a konferencián nemcsak a 80 évvel ezelőtti komáromi bombázásról emlékeztek meg, hanem egyben **Rabi Lenke** egykori könyvtárigazgatóról, helytörténet kutatóról is. A rendezvény moderátora **Arlett Tamás**, az **Endresz Csoport Egyesület** elnöke volt. A konferenciát megnyitotta és a résztvevőket köszöntötte **Vajda Bence** alpolgármester. Köszöntő szavai után **Dr. Czírók Zoltán** hadtörténész tartotta meg előadását Az első légitámadások Komárom és Almásfüzitő ellen (1919) címmel. Ebben visszatekintettünk a két i várost az első világháborúban ért bombatámadásokról. A hadtörténeti áttekintést az 1918. november 13-ai belgrádi fegyverszüneti egyezményről indítottuk, mely aztán hamarosan felülvizsgálatra is került a magyar fél kárára. Ezután sorra vettük a Komárom és Almásfüzitő, mint fontos stratégiai célpontok ellen indított légitámadásokat 1919. június 5. és június 20. között. Másodikként **Bálint Ferenc** a HM Katonai Örökség Főosztály szakreferensének előadását hallgattuk meg. **Bálint Ferenc** a magyar katonai repülés egyenruháival ismertetett meg bennünket 1914 és 1945 közötti időszakból. Megtudtuk, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia időszakában még nem volt saját egyenruhája a légiáró csapatnak. Az 1896 M megfigyelőballont ábrázoló csapatjelvényt 1910-ben rendszeresítették. A II. világháborút követően, 1919 szeptemberétől fehér hajtókével különböztették meg a repülőcsapat tagjait, s a ballonjelvényt ruhájuk bal felkarján hordták. Mivel korabeli fotó eddig nem került elő, így nem bizonyítható hogy más-más színeket használtak volna az egyes csapategységeknél. A trianoni békediktátum 128. cikkelye értelmében Magyarországnak sem katonai sem hadihajózási repülőszolgálat nem lehetett. Ennek ellenére 1924-ben megszervezték a Magyar királyi Légügyi Hivatalt. S 1930-ban leírták azt is, milyennek kell lennie a „repülőformaruhának”. Szó volt a köznapi és a társasági tiszti/altiszti ruházatról, a legénység ruházatról, valamint azok különbségeiről. Megismerhettük az egykori rendfokozati jelöléseket is. A konferencia harmadik előadásában **Ábrahám Tamás** történész az országos és a komáromi, szőnyi leventemozgalomról és –intézményeiről beszélt. Mivel a trianoni békeszerződés megtiltotta Ma-

gyarország számára, hogy általános hadkötelezettségen alapuló hadsereget tartson fenn, így fontos szerep jutott a katonai előképzettséget adó leventeintézményeknek. Az 1921. évi LIII. tc. (a testnevelési törvény) értelmében, azoknak a 12 és 21 közötti fiúknak, akik kimaradtak az iskolából be kellett lépniük a leventeintézménybe. Itt a testnevelés és a vallási nevelés mellett katonai előképzésben és hazafias szellemű nevelésben részesültek. Ezen intézmények kettős irányítás alatt álltak. Hivatalosan a Kultuszminisztérium alá rendelt Országos Testnevelési Tanács irányította azokat, valójában azonban rejtett katonai szervezetként egy tábornoki rangú társelnök vezette. A levente szervezeteket vegyesdandár kerületenként kerületi testnevelési felügyelő, vármegyénként testnevelési felügyelő, járásonként pedig testnevelési vezető irányította, akik hivatásos tisztek voltak. Ez a szervezet a sokszor előforduló durvaságok és atrocitások miatt nem volt túl népszerű a fiatalok körében. 1939-ben a militarista szellemnek ellenálló cserkészmozgalmat is a Levente alá rendelték. A honvédelemről szóló 1939. évi II. törvénycikk pedig a leventekötelezettséget az iskolás ifjúságra is. Ettől kezdve 12 kortól egészen a bevonulásig évente 10 hónapon át, jéti 4 órában, korcsoportonként szervezett leventeképzés folyt. 1941-ben, a testnevelési és sport ügyek intézésére felállították a Honvédelmi Minisztérium VIII. Csoportját, mellyel a leventeintézmény-rendszere immár hivatalosan is a hadsereg irányítása alá került. 1943-tól már a lányokat is bevonták a leventemozgalomba. A VKM 1943. évi 9800/sz. rendelete alapján a leventelány-mozgalomban részt vevő lányokat a családos életre és az esetleges honvédelmi feladatokra készítették fel. Komáromban 1927-ben jött létre leventeintézmény, mely kezdetben a 2. székesfehérvári vegyesdandár alárendeltségébe tartozott. Ugyanebben az évben a 4598/1927. sz. képviselőtestületi határozat elrendelte, hogy az Úri utca északi részén, a Selyemgyártól keletre lévő, a katonai kincstár által, a komáromi Levente Egyesület részére átengedett mosodabarakk leventeotthon számára kerüljön felújításra. A felújítási munkálatok 1929 tavaszán kezdődtek és októberben értek véget. A különféle sportágak számára (labdarúgás, asztalitenisz, ökölvívás, kerékpár, vívás) 1930-ban Komáromban megalakult a Komárom-Esztergom Vármegye Levente és Ifjúsági Sportegyesületeinek Szövetsége. A szőnyi Levente Egyesület két évvel korábban, 1925-ben alakult. Ekkor Almásfüzitő mégy Szőny része volt. A már említett 1939. évi II.

törvénycikk elrendelte azt is, hogy a községeknek rendelkeznie kell levente otthonokkal és raktárakkal, melynek berendezéséről szintén a községnek kell gondoskodnia. Szőny esetében ez kezdetben a református iskolában volt, ami már akkor sem volt megfelelő erre a célra. 1940. januárjában a helyi testnevelési bizottság felszólította Gyürky Viktornét, hogy tegyen eleget kötelességének és biztosítson megfelelő helyet a leventeotthon számára. Ekkor a nagyherkálypusztai iskolát jelölték ki a helyi leventék oktatásához. Az észak-komáromi Levente Egyesület 1938-ban alakult meg. Itt nem volt állandó leventeotthon. Sportpályájuk az öregvár előtt helyezkedett el. Mind a leventék, mind a leventelányok végeztek honvédelmi munkákat. Segítettek az áradások alkalmával a védekezésben, mezőgazdasági munkákban, (hadiözvegyek, hadirokkantak és hadba vonultak földjeinek, kertjeinek megművelésében), hadi sírok gondozásában, légtér- és határfigyelésben, légoltalmi és tűzoltási munkákban, romeltakarításban is. Az 1944. szeptember 14-én megjelent a magyar kir. Honvéd. Min. 152.7/eln. 42/1944 számú rendeletének értelmében a 18 év feletti leventéket honvédelmi munkára igénybe vették. A magyar kir. Honv. Min. 142.369/eln. VII. Csf. -1944. számú rendelete lehetővé tette a levente parancsnokságok és egyesületek számára, hogy működési területükön a megüresedett zsidó ingatlanokból válasszanak egyesületük számára. A korszerűtlen, felújításra szoruló és oktatási célokra már alkalmatlan levente otthonok számára ez a rendelkezés megoldási lehetőséget kínált. Ennek során kapta meg az egyesület az északi városrészben lévő zsidó Menház épületét. Létrejött egy leventeotthon is. 1944 októberéig folyt tanítás az épületben. 1944 novemberében, majd december 10-én a Szálasi kormány „teljes mozgósítást” rendelt el. Ez azt jelentette, hogy mindenkit mozgósítottak, aki betöltötte a 14. életévét, így az 1923-30 között született leventekorú fiatalokat is, akik vármegye területéről a Monostori erődben és az Öregvárban gyülekeztek. Sok levente, hogy elkerülje a német hadseregbe való belépést, és megússza a Németországba való elhurcolást beállt egy magyar alakulathoz. 1945. január-februárban történtek az utolsó nagy bevonultatások. Az előadás végén visszaemlékezéseket ismerhettünk meg egykori leventéktől, Kovács Mihály egykori tábori lelkésztől, Serédi Jusztiánián Szálasinak írt leveléből. A szünet után első előadó **Számadó Emese**, a Komáromi Klapka György Múzeum – Brigetio Öröksége Látogatóközpont igazgatónöje volt. Ő Komárom 1938-45 közötti életéről mesélt. Egészen 1938. szeptember 29-30-ig mentünk vissza az időben, a

Müncheneri egyezmény megkötésének idejére. Ez elismerte Hitler követelését a Csehország Szudéta vidékére és kötelezte az átszerveződő cseh-szlovák államot, hogy a lengyel és magyar területi követelések kapcsán is találjon békés megoldást. Ezen tárgyalásokon Kánya Kálmán Külügyminiszter, gróf Teleky Pál közoktatásügyi miniszter, Tiso és Párkányi szlovák miniszterek vettek részt. A magyarok az 1910-es népszámlálás szerint követelték vissza a magyar településeket, amelybe azonban a cseh-szlovákok nem egyeztek bele. Az 1938. november 2-ai Első bécsi döntés értelmében Dél-Szlovákia 1 milliós magyarlakta területeit visszakapja Magyarország. Ennek végrehajtását november 4-11. között el is kezdték. Észak-Komáromot maga Horthy Miklós „foglalta vissza” november 6-án. Ezen területekről az ott élő szlovák lakosság egy része önként Szlovákiába költözött, többeket pedig otthonuk elhagyására kényszerítettek. A visszatért Komárom rövid katonai közigazgatást követően december 22-től mint önálló megyei város működött Fülöp Zsigmond korábbi városbíró polgármestersége alatt. Az új polgármesterre számos feladat várt, mint pl. a két Komárom egyesülése, az egységes városi adminisztráció megteremtése, képviselő-testület megválasztása, nagy munkanélküliség felszámolása, nagy éhínség enyhítése napi 500 adag népkonyhai ebéd osztásával, új lakások építése. 1939. június 1-jén egyesült Komárom vármegye, melynek főispánja Nagy Nándor, alispánja pedig Reviczky István lett.

Koszorúzás a komáromi bombázások Sport utcai emlékművénél

(Fotó: Márku Mónika)

A majdnem 31 ezer lakosú Komárom polgármestere Alapy Gáspár lett. A belügyminiszter ideiglenes hatállyal kinevezte az 54 tagú törvényhatósági bizottságot, 36 főt a balparti, 18 főt pedig a jobbparti városrészből. Szó esett a közigazgatási változásokról, új autóbuszjáratról, az 1939. október 14-ei törvényhatósági bizottság közgyűléséről, intézmények átköltöztetéseiről és újak építéseiről, utcaképek változásairól fotókon illusztrálva. Az egyesített Komárom a háború

alatt is fejlődött, épült. Épültek munkáslakások, ONCSA házak, új házak az árvízkárosultaknak, óvodák és tornatermek. Átalakították, felújították a főgimnázium, a városi fürdő, a lovassági lakatya épületeit. Megjavították az utakat, beruházások történtek a vízellátás, a csatornázás, az árvízmentesítés és az útfelújítások terén is. Kulturális téren helyreállították a koppányimonostori Nepomuki Szent János szobrot, megjelölték a római mérőöldkő helyét és a 12-es gyalogezred hőseinek emlékművet és Horthy-emléktáblát avattak. 1942-ben 4 osztályos leánygimnázium és kereskedelmi leányközépiskola létesült. A II. világháború visszahozta Komárom katonaváros jellegét. 1941-ben Magyarország tényleges hadba lépésével Komárom bevonulási központ lett, s a katonaság létszáma fokozatosan növekedett. Megismerhettük, milyen volt a mindennapi élet a

háború alatt Komáromban. És hogyan befolyásolták a zsidótörvények, valamint a nyilas hatalomátvétel a város életét. Az előadás végén a várost ért bombázásokról és támadásokról beszélt Szamadó Emese, aki előadását a trianoni béke következtében kettészakított Komárom helyzetével zárta le. A konferencia utolsó előadója **dr. Cseh Valentin** a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum történész-muzeológusa volt, aki többek között a magyar olajipar helyzetéről, a magyarországi olajfinomítók, így az almásfüzitői és a szőnyi olajfinomítókat ért 1944-es támadásokról beszélt. A programot koszorúzás zárta le a komáromi bombázások Sport utcai emlékművénél. Itt **dr. B. Stenge Csaba** hadtörténész, tatabányai levéltárigazgató tartott megemlékező beszédet.

Csodálatos utazás a jég birodalmába – Grönlandi élménybeszámoló az októberi Helyi értékben

MÁRKU MÓNKA, JAMK

Októberi Helyi érték-sorozatunk vendége **Lieber Tamás** barlangkutató, a dorogi székhelyű Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület elnöke volt. Előadásában azonban nem a barlangkutatásról beszélt most nekünk, hanem nyári grönlandi élményeit osztotta meg velünk. Képes útibeszámolójával magunk is átélhettük ennek az országnak a csodáit. Rácso-dálkoztunk, hogy a zord külső, valójában egy modern, élhető világot (is) takar, hiszen a városokban kiépített utakkal, modern épületekkel, játszóterekkel, szupermarketekkel találkozhatunk. Eloszlattuk azon tévhitet is, hogy az eskimók, vagy ahogy őket hivatalosan nevezik, az inuitok jégből készült iglukban élnek. Lieber Tamás 2024 júliusában 8 napot töltött egy baráti túracsoporttal Grönlandon. A jeges sziget töb-

bedmagával már régóta bakancslistás helyként szerepelt útiterveik között, amit végül nyáron egy egri utazási iroda jóvoltából sikerült is megvalósítani neki és 13 társának. A képes kalandozást egy kis országtörténettel kezdtük. Elsőként megtudtuk, hogy Grönland inuit neve Kalaallit Nunaat, vagyis Emberek országát jelenti. Összterülete mintegy 6 németországnyi, jégtől mentes területének nagysága pedig 410 449 km². Belső területét 1500-3000 méter vastag jégtakaró borítja. A felületét borító jég olvadási üteme naponta 1,1 milliárd tonna, ami 1 köbkilométernyi vizet jelent. Legmagasabb pontja a mintegy 3694 m magas Gunnbjørn Fjeld csúcs. Lakóinak száma kb. 57 000 fő, ami egy békéscsabányi városénak felel meg. Városai, települései a nyugati parton helyezkednek el. Keleti partja szinte teljes egé-

szében lakhatatlan. Fővárosa Nuuk (lakóinak száma kb. 18 000 fő), népesebb települései pedig Sisimiut (5 500 fő), Ilulissat (5 000 fő), Qaqortoq (3 229 fő) és Aasiaat (3 142 fő). Települései közül nevezetesebbek még Kangerlussuaq, Thule és Uummannaq, melyek közül az első kettő amerikai katonai támaszpontok voltak. A világ legnagyobb területű közigazgatási egységei közül Grönland a 4. helyet foglalja el Jakutföld, Nyugat-Ausztrália és Krasnojarszki terület mögött. A Föld legnagyobb országai között a 13. helyen áll a mintegy 2 166 086 km²-ével. Első bevándorlói a Saqqaq-kultúra népei voltak csaknem 4500 évvel ezelőtt. Majd i. e. 500 körül a Dorset-kultúra népei jelentek meg a területen. Őket nevezzük paleoeszkimóknak. Ez a kultúra nagyjából 700 éve szűnt meg. A mai inuitok elődeinek az ún. Thule eszkimók számítanak, akiknek megjelenése 1000 körülre tehető. Nyelvüket csak a 19. században kezdték el leírni. Eszkimó elnevezésüket az amerikai indiánoktól kapták. Jelentése nyers húsevők. Grönland felfedezése 876 és 932 között Gunnbjørn Ulfsson és Erik Torvaldson nevéhez fűződik. 1261-ben IV. Haakon Haakonson norvég király birtoka lett, majd Norvégiával együtt Dánia fennhatósága alá került. 1536-ban Izlanddal és a Feröer-szigetekkel együtt a Dánia-Norvégia Egység része lesz. Újragyarmatosítása a XVIII. századtól kezdődik. Első települését, a mai fővárost, Nuukot 1721-ben Hans Egede alapította. 1814-ben, amikor Norvégia függetlenné válik, nyugati partja dán gyarmat, míg keleti partvidéke a senki földje lesz. 1911-ben kialakult Grönlandon az önkormányzatiság intézménye. 1933 áprilisában a Hágai Nemzetközi Bíróság Dániának ítélte. Természetesen szó esett a grönlandi nyelvről is, mely önálló szótövekből és mintegy 200 függetlenségből

vagy ragból áll. Ezután a rövid, de tartalmas országtörténeti bevezetés után kezdődött valójában az úti beszámoló. Ennek során csodálatos fotókat és videókat láthattunk a Russelgleccserről, az 544 méter magas Palasip Qaqqaa hegyről, mely csodálatos panorámát kínált Sisimiut városáról. Átéltük a bálnales izgalmaát és a Disko-öböl csodálatos jéghegyeit. Megtudtuk, hogy a Titanicot elsüllyesztő jéghegy a grönlandi Jégfjordoktól (Ilulissat) indult útjára. Bepillantást nyerhettünk a helyi emberek, családok életébe. Nyáron a szánhúzó kutyákat ún. kutyatelepeken tartják. A föld tulajdonságai miatt (fagyott, sziklás, egyenetlen talaj) a fából készült házakat cölöpökre építik és rikító színekre festik. A víz és a csatornahálózat szintén a kedvezőtlen talajadottságok miatt a föld felett található. Kerítés, zárt udvar egyik portát sem jellemzi. Templomaik kapuit bálnaállkapocscsontból emelik. Aszfaltos utak csak a városokban találhatóak, ahol viszont meglepően nagy az autóforgalom. A hőmérséklet nyári időszakban akár 6-18 Celsius fok is lehet a nyugati parton. Grönlandon található a világ legnagyobb rákfeldolgozó üzeme. Emellett halászáttal, halfeldolgozással és könnyűiparral foglalkoznak. Kiderült az is, hogy ezt a csodálatos utazást a moszkítók sajnos sokszor zavarták meg, főleg szélmentes időben. Ezek ellen szúnyoghálókkal védekeztek a turisták. Megdöbbentő volt hallani azt is, hogy Grönlandot az észak sivatagjának is tartják, mert alig esik csapadék, s a levegő is rendkívül száraz. Éghajlata, növény- és állatvilága tundrai. Fák, facsoportok szinte alig találhatóak területén. Az előadás végén még megcsodálhattunk néhány fantasztikus fotót a Feröer-szigetéről is.

A képek a Disko-öbölben, illetve az Ilulissat-jégfjordban készültek. A fotókat Lieber Tamás készítette.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2024. október

1.
A magyar népmesék kincseit vitték Tatára / Goletz-Deák Viktória. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 79. évf. 233. sz. (2024. október 5.), p. 5. - ill.
-Interaktív foglalkozással emlékeztek meg a Magyar Népmese Napjáról a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban, ahol alsós diákoknak tartottak mesepedagógiai foglalkozást.
2.
A népmese kincseit hozta el Bajzáth Mária / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 19. - ill.
-Bajzáth Mária volt a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége szeptember 25-én, a Magyar Népmese Napja alkalmából.
3.
A Zene Világnapja. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 229. sz. (2024. október 1.), p. 6.
-Az Országos Könyvtári Napok keretében, a Zene Világnapjához csatlakozva Bösze Ádám zenetörténész és műsorvezető lesz a tatabányai József Attila Könyvtár vendége október 1-jén. Programajánló. További programok Tatabányán.
4.
Anyám tenyere: a Föld leghosszabb éjszakáján / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 6-7. - ill.
-Könyvbemutató és lapszám-bemutató Kollár-Klemencz Lászlóval és Jász Attilával az Új Forrás Est keretében.
5.
Az elveszett éden keresése / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 239. sz. (2024. október 12.), p. 4.
-Az elvesztett éden keresése címmel nyílt meg Nedves Péter Barnabás tatabányai festőművész kiállítása a helyi József Attila Könyvtárban.
6.
Befejeződött az olvasóverseny : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 229. sz. (2024. október 1.), p. 2.
-Lezárult az épöli Községi Könyvtár Könyvvadász elnevezésű olvasóversenye.
7.
Benedek Elek nyomába eredtek : jóllétről, lélekutazásról és gyógyító erőről szolt a program / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 229. sz. (2024. október 1.), p. 2. - ill.
-Népmesével a lélek körül című szakmai konferenciát rendezett a tatabányai József Attila Könyvtár a Népmese Napja alkalmából szeptember 30-án.
8.
Bogyó és Babóca a tatai könyvtárban / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 20. - ill.
-Bogyó és Babóca mesék vetítése a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban szeptember 23-án.
9.
Dalra fakadtak a zene világnapján : színes programokkal készültek vármegyeszerte. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 230. sz. (2024. október 2.), p. 1-2. - ill.
Tartalom: St. Martin adott koncertet a zene világnapján : megyeszerte különböző rendezvényekkel várták a közönséget
-Október 1-jén a zene és az idők világnapját ünnepelték.
10.
Dúdoló a könyvtárban / Gerginé Kolok Melinda. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 16. - ill.
-2024. szeptember 9-én Dúdoló foglalkozásra gyülekeztek az aprótalpúak és a lelkes anyukák a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában.
11.
Film és irodalom - KönyvtárMozi szakmai napon jártunk / Fink Noémi. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 12. - ill.
-Beszámoló a szeptember 23-án, Egerben megrendezésre került KönyvtárMozi szakmai nap programjairól.
12.
Gyalogbéka Öko-olvasótábor - Beszámoló / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 14-16. - ill.
-Gyalogbéka öko-olvasótábor 3-6. osztályos gyerekeknek a tatabányai József Attila Könyvtárban augusztus 12-16. között. Beszámoló a programokról.
13.
Hagyományt teremtő fesztivál / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 3. - ill.
-Második alkalommal került megrendezésre a tatabányai József Attila Könyvtárban a Mostjó Fesztivál szeptember 7-én.
14.
Humor a kézben: A János vitéz-kód / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 18-19. - ill.
-Rendhagyó irodalomóra és közönségtalálkozó Szalai Borbála drámaíróval a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárában szeptember 19-én.
15.
Időkapszulában a múlt s jelen / Baranyai Mihály. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 79. évf. 252. sz. (2024. október 29.), p. 5. - ill.

-A bokodi evangélikus gyülekezet fennállásának négyszázadik évfordulóját ünnepelte.

16.

Irodalmi konferencia a JAMK-ban / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 13. - ill.

-Irodalomtudományi konferenciát szervezett a tatabányai József Attila Könyvtárban a Magyar Irodalomtörténeti Társaság KEVM-i Csoportja és az Új Forrás Szerkesztősége.

17.

Kertészkedés a természettel Dr. Gyulai Iván ökológussal / Nagyné Sári Aliz. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 4-5.

-A fenntartható kertészkedésről tartott előadást dr. Gyulai Iván ökológus szeptember 11-én a tatabányai József Attila Könyvtár Népház úti Fiókkönyvtárban.

18.

Korok lenyomata, kreativitás és művészet a könyvjelzőkön / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 7-8. - ill.

-Kiállítás nyílt különleges és érdekes könyvjelzőkből a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban szeptember 3-án.

19.

Könyvtári babazsúr / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 17-18. - ill.

-Szeptember 14-én kisebb gyermekeknek szervezett programokat a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtára.

20.

Kultúra több szinten : szívet melengető könyvtári programkínálat / Pörtl Oxi Zoltán. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 254. sz. (2024. október 31.), p. 12. - ill.

-Novemberben is számos program várja az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban a látogatókat.

21.

Megemlékeztek a népmese napjáról : megjeszerte különböző rendezvényeket tartottak. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 229. sz. (2024. október 1.), p. 1-2. - ill.

Tartalom: Megjeszerte ünnepelték a magyar népmese napját : Oroszlányban kiosztották a rajzpályázat díjait is az eseményen

-Programok Bajóton, Tatán és Oroszlányban a magyar népmese napja alkalmából szeptember 30-án.

22.

Megható pillanatok a mesedélutánon / V. R. A. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 229. sz. (2024. október 1.), p. 4.

-Mesedélután tartott az akai Hagyományörző Klub a helyi Községi Könyvtárban szeptember 27-én.

23.

Nemere István volt a vendégük : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 236. sz. (2024. október 9.), p. 2. - ill.

-Az egykor Esztergomban élő Nemere István volt a helyi Helischer József Városi Könyvtár vendége. Beszélgetőtársa Soós Tibor volt.

24.

Népmese ünnepe a könyvtárban / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 20-21. - ill.

-Népmesemondó versenyt tartottak általános iskola alsós diákjai számára a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.

25.

Nyár, kalandok, Strandkönyv / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 5-6. - ill.

-Beszámoló a szeptember 13-iki Tájéoló könyvklub programjáról.

26.

Otthoni értékek állagmegóvása : {hírek}. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 244. sz. (2024. október 18.), p. 2. - ill.

-A. Bak Péter tartott előadást az otthon őrzött régi tárgyakról a lábatlani könyvtárban.

27.

Ötven felettiek szavaltak : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 237. sz. (2024. október 10.), p. 2.

-Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban szavalóversenyt tartottak 50 év felettieknek.

28.

Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 230. sz. (2024. október 2.), p. 6.

-Juhász Márton kertészmérnök lesz a tatabányai József Attila Könyvtár vendége.

29.

Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 230. sz. (2024. október 2.), p. 6.

-A. Bak Péter tart előadást a lábatlani könyvtárban.

30.

Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 230. sz. (2024. október 2.), p. 6.

-Jane Austenről tart előadást Mikolasek Zsófia a komáromi könyvtárban.

31.

Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 231. sz. (2024. október 3.), p. 5.

-Társasozni hívják az érdeklődőket az országos könyvtári napok keretében Csépen.

32.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 231. sz. (2024. október 3.), p. 5.
-Légrádi Gergely író lesz a komáromi városi könyvtár vendége.
33.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 240. sz. (2024. október 14.), p. 5.
-Szántó Dániel író lesz a bábolnai Városi Könyvtár vendége. Programelőzetes.
34.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 240. sz. (2024. október 14.), p. 5.
-A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban Herold Ferenc kertészmérnök tart előadást Élő virágok alkalmazása a kertben címmel. Programajánló.
35.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 249. sz. (2024. október 25.), p. 6.
-Kézműves foglalkozás lesz a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában. (Programajánló)
36.
Színek és évek / Veér Károly. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 3-4. - ill.
-Talabér Angelika és Ludrik Angelika festményeiből nyílt kiállítás a tatabányai József Attila Könyvtár képzőművészeti galériájában szeptember 3-án.
37.
Több napon, több órában él már a ház / F. K. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 234. sz. (2024. október 7.), p. 1.
-Kibővített nyitvatartással várja az érdeklődőket a felújított nyergesújfalui Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár.
38.
Új helyszínen a KemGuru olvasótábor / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 9-11. - ill.
-Beszámoló a Kóspallagon megrendezésre került KemGuru olvasótáborról. (2024. augusztus 5-9.)
39.
Varsótól Madridig - egy verseskötet bemutatója a Helyi értékben / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 09. sz. (2024. szeptember), p. 22. - ill.
-Varsótól Madridig címmel verseskötet bemutatót tartotunk szeptember 10-én a tatabányai József Attila Könyvtárban. Az ősz első Helyi érték sorozatának vendége Ocsovai (szül.: Rucska) Ferenc költő, író, újságíró, zeneszerző volt.
40.
Vetélkedőn ismerték meg jobban a települést / F. M. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 251. sz. (2024. október 28.), p. 4.
-Helyismereti vetélkedőt rendeztek Bajnán a könyvtárban.
41.
Zenehallgatás kottából / Baranyai Mihály. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 242. sz. (2024. október 16.), p. 1., 4. - ill.
-Beszélgetés Licsák Attila zongoraművésszel.